

หน้า 4

'แป้ง'ต่างชนิด
รู้จักก่อนเลือกใช้

ค้นความต่างชนิด 'แป้ง' หลากหลายเรื่องนำรู้จักก่อนเลือกใช้

ปแป้ง เป็นหนึ่งในวัตถุดิบประกอบอาหารนำมาสร้างสรรค์ สร้างเมนูจานเด่นได้หลากหลายไม่ว่าจะเป็นขนมไทย เบเกอรี่ อาหารคาวและอาหารว่าง...

ด้วยที่แป้งมีหลายประเภท ทั้งมีความคล้ายคลึงกันในด้านสีและคุณสมบัติ การจะเลือกนำมาใช้อย่างไรและสร้างเอกลักษณ์ความโดดเด่นให้กับอาหารได้อย่างไรนั้น อาจารย์ธนวิทย์ ลายัมคณะเทคโนโลยีศุภพินิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพให้ความรู้ โดยเล่าเรื่องนำรู้จักแป้งประเภท ต่าง ๆ ทั้งให้คำแนะนำการเก็บรักษาเพื่อรักษาคุณสมบัติที่ดีของแป้งว่า แป้งเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารชนิดหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นเนื้อละเอียด เป็นผง เมื่อผสมกับของเหลวสามารถละลายน้ำ หรือขึ้นรูปนำมาสร้างสรรค์เมนูได้หลากหลาย

แป้งส่วนใหญ่ทำมาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช ทั้งส่วนลำต้น ราก

เมล็ด ฯลฯ โดยนำมาไม่ หรือนำมาตาก เพื่อให้ได้ตัวเนื้อแป้งนำมาประกอบอาหาร อย่างเช่น ข้าว กล้วยพืช ข้าวโพด ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง มันฝรั่ง เผือก ฯลฯ พืชต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำเนื้อในของเขามาทำให้แห้ง หรือนำไปไม่ ทั้งนี้การไม่มีสองรูปแบบคือ ไม่เปียก โดยการใช้ไฟเป็นองค์ประกอบเพื่อละลายตัวแป้งที่อยู่ในส่วน

**นำมาสร้างสรรค์
ได้หลากหลาย**

ต่าง ๆ ของพืชให้หลุดออก แล้วจึงนำแป้งที่ตกตะกอนอยู่ในน้ำนำไปตากแดดให้แห้ง ส่วนอีกวิธีไม่แป้งคือ นำพืชที่กล่าวนำมาไม่จะเป็นข้าวหรือข้าวโพดนำมาบดให้เป็นผงแป้ง โดย **ไม่ต้องใช้ไฟ** เป็นองค์ประกอบ แต่นำตัวพืชกล้วยพืชที่บดเป็นผงแป้งไปใช้ได้เลย

อาจารย์ธนวิทย์ ขยายความเพิ่มอีกว่า ก่อนนำแป้งไปใช้ยังมีเรื่องนำรู้จักอีกมาก **สิ่งที่ควรรู้ก็คือลักษณะของตัวแป้งเมื่อเรานำมาใช้ประกอบอาหาร** อย่างเช่น เรื่องของความเหนียว ความนุ่ม ความยืดหยุ่นของแป้ง หรือรวมไปถึงความชื้น ความใส การอยู่ตัว การเซตตัวและรวมถึง ความกรอบของแป้ง ทั้งนี้ แป้งแต่ละชนิดจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป ในบางประเด็น ถ้าต้องการ

ประกอบอาหารที่มี **ความเหนียว มีความนุ่ม** ควรเลือกใช้ **แป้งข้าวเหนียว** แป้งจะมีความเหนียวนุ่มในตัวเอง หรือ **แป้งข้าวจ้าว แป้งสาลี** ก็มีความเหนียว นำมาสร้างสรรค์ รังสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์อาหารได้ หรือถ้าความต้องการอาหารที่มี **ความชัน ความใส** อย่างเช่นราดหน้าก็ต้องเลือกแป้งที่เหมาะสม

ส่วนถ้าต้องการให้เกิดการเซตตัวของอาหาร อย่างเช่น **ขนมตะโก้ ขนมลิ่มกลิน** อาจต้องใช้แป้งข้าวเหนียว เพราะเมื่อเวลาที่นำมาทอด ให้ความร้อนจะเกิดเจลทำให้เกิดการเซตตัว ไม่คลายตัวให้กับอาหารนั้น ๆ อีกทั้งแป้งบางชนิดช่วยในเรื่องความกรอบของวัตถุดิบ หรืออาหารนั้น ๆ อย่าง **แป้งมันสำปะหลัง** หรือแป้งมัน เป็นอีกหนึ่งแป้งที่มีคุณสมบัติในเรื่องความกรอบ แต่อาจไม่ค่อยได้ใช้กัน และอาจไม่ทราบว่าแป้งมันสามารถให้ความกรอบได้

อย่างเช่น **ข้าวเกรียบ** ที่ทอดฟูในน้ำมัน ทำมาจากแป้งมัน โดยจะนำไปทำให้สุกและนำไปแช่แข็ง จากนั้นนำมอลดน้ำไปตากแดด เมื่อนำไปทอดคุณสมบัติของแป้งจะทำให้ขนมพอง ฟู และกรอบ ฯลฯ ส่วนหนึ่งนี้เป็นตัวอย่างของแป้ง **โดยที่เราควรรู้ลักษณะของตัวแป้งก่อนจะนำมาใช้ แป้งเหล่านั้นมีความพิเศษอย่างไร ทั้งนี้เมื่อนำแป้งมาใช้ถูกต้อง เหมาะสมก็จะได้ลักษณะอาหาร หรือขนมที่ตรงกับความต้องการของเราได้**

สำหรับ **แป้งที่มีชื่อคุ้น** ได้ยินกันมานาน ไม่ว่าจะเป็น แป้งข้าวจ้าว แป้งสาลี แป้งมัน ฯลฯ แป้งจะมีอยู่เท่านี้หรือไม่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร อาจารย์ธนวิทย์ เล่าเพิ่มอีกว่า ถ้าจะจัดแบ่งกลุ่มแป้ง แป้งได้เป็นกลุ่มใหญ่ในรูปแบบการนำมาใช้ โดยแบ่งได้เป็น กลุ่มแป้งไทยและกลุ่มแป้งที่มาจากต่างชาติ แป้งชนิดใหม่ ๆ อย่างแป้งกล้วยน้ำว้า แป้งมันม่วง ฯลฯ อย่าง **กลุ่มแป้งไทย** มีหลายชนิด อาทิ แป้งข้าวจ้าว แป้งข้าวเหนียว แป้งมันสำปะหลัง แป้งข้าวโพด แป้งถั่วเขียว แป้งข้าวเหนียว

ดำ และรวมถึงแป้งถั่วเขียวด้วย โดยแป้งส่วนหลังอาจได้เห็นกันน้อย แต่ก็มีใช้ในขนม ทำอาหารจำหน่ายอยู่ทั่วไป อีกทั้งมีแป้งทองหยอด ซึ่งก็เป็นแป้งข้าวจ้าวที่อบควันเทียนให้หอม แต่งกลิ่นหอมให้กับขนมได้ดี

อีกกลุ่มเป็น **แป้งทางเบเกอรี่** จะมีแป้งสาลี ซึ่งกลุ่มย่อยของแป้งกลุ่มนี้แบ่งเป็น **แป้งสาลี** สำหรับทำเค้ก แป้งสาลีอเนกประสงค์ สำหรับทำพายกรอบต่าง ๆ และแป้งสาลีสำหรับทำขนมปัง นอกจากนี้ยังมีแป้งที่เข้ามาเสริม ซึ่งได้แก่ แป้งข้าวโอ๊ต แป้งข้าวบาร์เลย์ ฯลฯ ใช้ในกลุ่มเบเกอรี่

“แป้งที่กล่าวมาลักษณะโดยรวมจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านความละเอียด และสี ซึ่งจะต่างกันบ้างก็เพียงเล็กน้อย และถ้าลองลิ้มไปชิมในรายละเอียดบางชนิดของแป้ง อย่างเช่น **แป้งสาลี** จะเห็นว่าแต่ละกลุ่มเป็นเรื่องของปริมาณโปรตีนที่มีอยู่ในแป้ง ในด้านสีของแป้งจะมีสีนวล ๆ ซึ่งในโทนเดียวกันนี้อาจรวมไปถึง แป้งข้าวโพด ซึ่งมีสีเหลืองอ่อน ๆ จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้

นอกจากสีข้าว สีนวลแล้ว แป้งยังมีสีเข้มขึ้น ออกไปในโทนม่วงเทาเล็ก ๆ อย่างเช่น **แป้งข้าวเหนียวดำ** โดยส่วนใหญ่จะนำมาทำขนมลอดไส้ เป็นแป้งที่หุ้มไส้ขนม หรือนำมาใช้ทำขนมต้ม ขนมจาก ขนม

บัวป็น หรือบัวลอยจะนำมาผสมใช้แป้งดัง

กล่าวด้วย ให้ทั้ง **สี สีสวยเป็นธรรมชาติ**

และยังมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ” ทั้งนี้การนำ

แป้งมาใช้ เกิดความรู้เป็นสิ่งที่น่ารู้ นำ

ศึกษาต่อ ทั้งนี้ผู้เรียนด้านอาหาร หรืออยู่ใน

แวดวงอาหารอาจทราบกันแล้ว แต่สำหรับ

คนชอบทำอาหาร เพิ่งเริ่มต้นจะได้ทราบว่า

มีวัตถุดิบแป้งดังกล่าวอยู่ เป็นการเพิ่ม

โอกาสการทดลองสร้างสรรค์อาหารจาก

แป้งเมนูใหม่ ๆ โดยเฉพาะกับเมนูขนมไทย

อย่างไรก็ตามนอกจากการเลือกใช้

แป้งถูกต้อง เหมาะสม **ความรู้จากเรื่อง**

แป้งยังต่อยอดสร้างสรรค์ต่อไปได้อีก

มาก อีกทั้งการทดลองใช้แป้ง ได้เห็น

ลักษณะที่คล้ายกันก็อาจนำมาทดแทนกัน

เกิดทักษะสามารถปรับเปลี่ยน พัฒนา

อาหารที่มีความเหมาะสม สร้างสรรค์เป็น

เมนูใหม่ ๆ ที่มีความเฉพาะตัว เพิ่มความ

หลากหลายให้กับอาหารนั้น ๆ ได้

การใช้แป้งบางครั้งอาจมีข้อจำกัด

และเรื่องน่ารู้เพิ่มเติม ดังเช่นกลุ่มแป้งข้าว

เจ้า เมื่อเวลาที่จะนำมาใช้โดยมากจะนำมา

ละลายเป็นน้ำแป้ง ซึ่งก็ต้องคำนึงถึง

สัดส่วนของน้ำให้เหมาะสม ดังเช่น ขนมชั้น

ขนมถ้วย ขนมข้าวตอกไม้ ฯลฯ เมื่อนำไปนึ่ง

จะได้ขนมที่สวยงามและสุกพอดี หากใช้น้ำ

น้อย ในกลุ่มแป้งชนิดนี้อาจไม่สุกซึ่งต่าง

จากแป้งข้าวเหนียวซึ่งใช้น้ำน้อยกว่าได้

เป็นต้น

ส่วนการ **เก็บรักษาแป้ง** ยึดอายุ

ให้ยาวนานเพื่อนำมาใช้ในคราวต่อไป

อาจารย์ธนวิทย์ ให้มุมมองแนะนำเพิ่มว่า แป้งเป็นของแห้งจึงควรเก็บรักษาไม่ให้โดนความชื้น ใส่น้ำหรือทำให้เกิดความชื้น เมื่อแป้งมีความชื้นอาจทำให้เกิดการจับตัวกันเป็นก้อนไม่เป็นผงเหมือนก่อน ความชื้นยังทำให้เกิดเชื้อรา ฯลฯ จึงควรเก็บใส่ภาชนะที่มิดชิด ปิดให้แน่นเพื่อไม่ให้อากาศเข้าไปด้านใน ที่สำคัญในแป้งมีไขมันอยู่ด้วย ถ้าเก็บไว้นานเก็บไม่ถูกวิธีจะทำให้แป้งมีกลิ่น มีเนื้อสัมผัสที่ไม่ดีเหมือนเดิม และนอกจากแป้งที่คุ้นเคย ปัจจุบันวัตถุดิบแป้งยังมีความหลากหลายมีการนำแป้งหลายชนิดมารวมกัน ผสมผสานกัน โดยสามารถนำไปทำขนมชนิดนั้น ๆ ได้ทันที โดยไม่ต้องผสมเอง

ทั้งนี้ก็ต้องพิจารณาวันผลิต วันหมดอายุด้วย หากแป้งหมดอายุสี
กลิ่น รสสัมผัสจะส่งผลต่ออาหาร ทำให้เมื่อนั้นไม่สมบูรณ์

และอีกส่วนหนึ่งที่เป็นเรื่องน่ารู้ แป้งสามารถนำมาผสมกับ
วัตถุดิบอื่น ๆ ได้หลายชนิด อย่างเช่นผสมกับน้ำ ซึ่งนำมาทำอาหาร
ขนมได้มากมาย ผสมกับน้ำมัน ไขมันอย่างเช่น ขนมดอกท้อลาว
ใช้น้ำมันผสมกับแป้งสาลีซึ่งช่วยให้แป้งนุ่มนวล ไม่เหนียว ขึ้นรูปได้
ดี ฯลฯ และอีกส่วนหนึ่งคือผสมกับไข่ ดังเช่น ขนมตระกูลทอง
ต่าง ๆ อย่างเช่น ทองหยอด หรือในขนมปุยฝ้าย โดยตีไข่ให้ขึ้นฟู
และผสมแป้งลงไป ซึ่งการเลือกใช้ที่ถูกต้อง เหมาะสมก็จะส่งผลที่
ดีต่ออาหารในทุกมิติ...

สร้างอาหารที่มีเอกลักษณ์ และความน่าสนใจได้อีก
ส่วนหนึ่ง.

● พงษ์พรรณ บุญเลิศ ●